

Suliassat

Ajorani

Regine Grønvold Benjaminsen

Pilersuiffik 1998

Regine Grønvold Benjaminsen: Agorani

Suliassat

Ilinniartitsisunut:

Atuakkap suliassartai Pilersuiffimmi 1996-imi suliat matumuuna nutarterneqarput.

Atuagartaa Pilersuiffiup lageriani pissarsiarineqarsinnaavoq inniminn. nr.: 6112-03

Suliassat 7.-9. klassinut tulluarsagaapput; klassinilu annerni atorneqarsinnaalluarpud.

Suliassanut atatillugu atuartut allattaavissaannik titarnilinnik tunineqassappud.

Suliassiissutit ima agguataarneqarput:

A Atuakkap atualinnginnerani suliassat qupp. 2-3

* Atuagaq qupperarlugu assiliartai isiginnaarlugit allatullu atuakkap atualinnginnerani oqaloqatigiil-luni piareersarneq.

B Atuakkap immikkoortortai tulleriarlugit suliassat qupp. 4-36

* Imaata ingerlarnganik paasinnineq - immikkoortup tullerinnilersornera malillugu immersugassat

* Imaanik paasinnineq - apeqqutit akisassat, isummerfigisassat.

* Tamalaat - imaqarniliorneq/naalisaaneq, titartaaneq, qalipaaneq, oqaatsinik paasiniaaneq, oqaatsinik amigaatinik allattuineq allallu.

* Kiisalu atuagaq aallaavigalugu oqaasilerineq sammitinneqartassaaq. Ole Brandt: *Oqaasilerineq allattarissanik suliassartalik* kiisalu *Oqaatsit* tapertarineqarsinnaappud.

C Atuakkap atuareernerani suliassat qupp. 37-38

* Atuagaq sammillugu allattariarsorneq, atuakkamik misissueqqissaaneq kiisalu atuagaq ataatsi-mut isigalugu suliassiissutit.

➤ Atuartut piginnaasaat kiisalu atuartitsineri maleruagassatut siunnersuutit tunngavigalugit ilinniartitsisoq siumut piareersarsimassaaq. Ilinniartitsisup qulakkeersimassavaa suliassiissutit atuartunit akineqarsinnaanissaat.

➤ Atuartut suleqatigalugit suliassat atuatigiit piginnaasaannut tulluarpud qinerneqassappud. Suliassat ilutsimikkut, imamikkut nalunassutsimikkullu assigiinngillat tamarmillu akiniarneqarnis-saat siunertaanani, kisiannili oqaasilerineq ataavartumik ingerlanneqassalluni.

➤ Meeqqat suleqatigiisinnissaat pisariaqarpoq - pingaartumik oqaasilerineri innersuutiginarluni.

Suliassiissutinut ilassutissaqaruit allannguutissaqaruilluunniit pappialamut allallugit utertitsineri ilan-ngusseqqunaqaasi. Ilassutit iluarsiissutilluunniit tulluarsarlugit mappimut ilanngunneqassappud.

Sulilluarisi

Biggi Nielsen

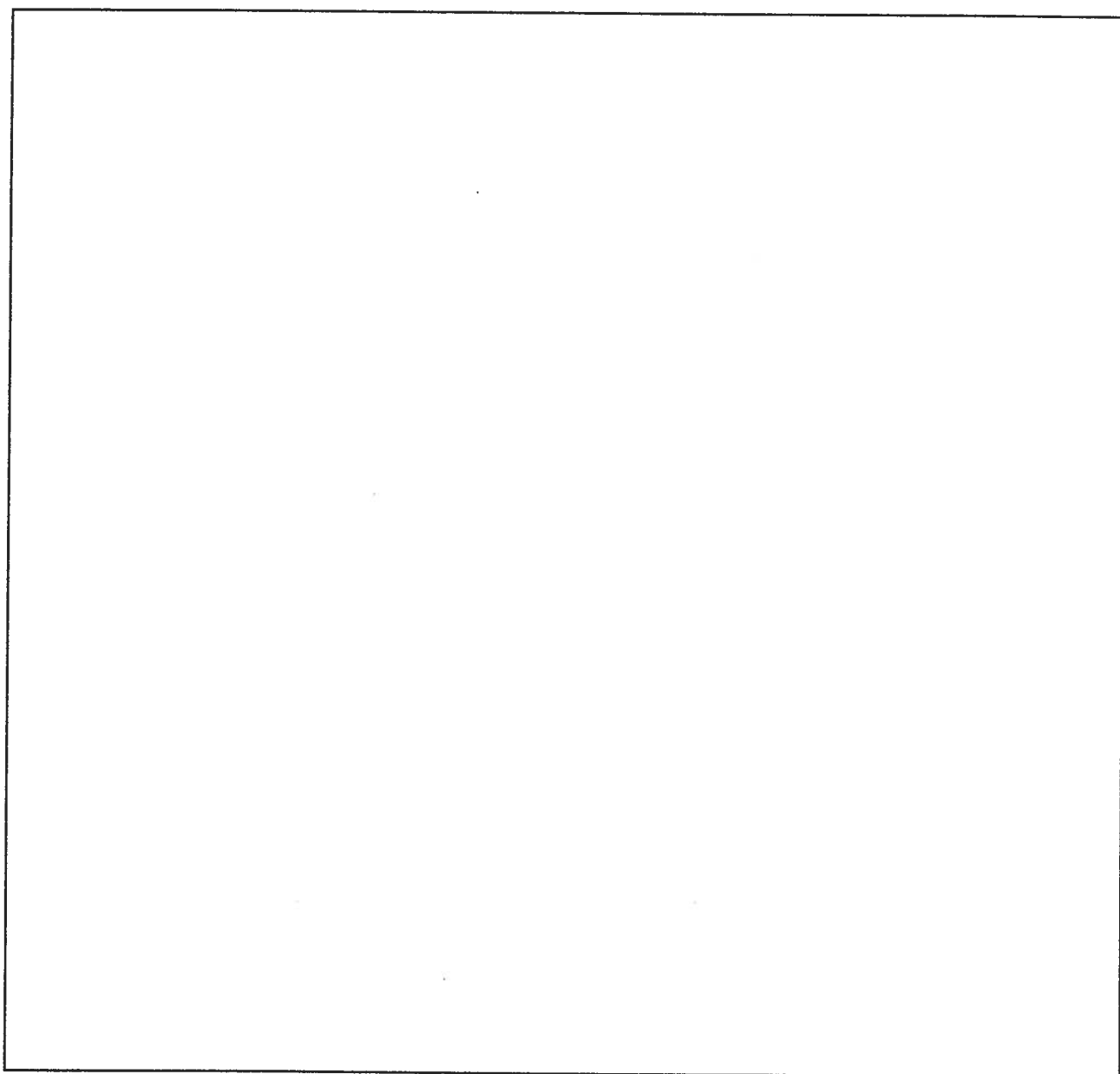
Pilersuiffik, juuli 1998

Atuakkap saqqaa isiginnaartigu:

- ▶ Inuit isigisatit kikkusoraagit?
- ▶ Qassinik ukioqarsoraagit?
- ▶ Sumiissoraagit?
- ▶ Susoraagit?
- ▶ Qanoq misigisoraagit?
- ▶ Avatangiiseq oqaluttuariuk.

Isumaqarpunga atuagaq ima imalik:

Oqaatsit ataasiakkaat imaanut tunngasorisatit allattukkit.

Atuagaq misissortigu:

Atuagaq qupperarlugu paasiniagassat, allatassat, eqqartugassat.

- 1. Atuakkap aqqa
- 1a. Atuakkiortua
- 1b. Titartagartalersuisua

- 2. Atuakkap ukioq saqqummerfia
- 2a. Ukioq saqqummeqqaarfia
- 2b. Naqiterneqarfia

- 3. Atuakkiortup atuakkiai allat

- 4. Atuagaq qassinik qupperneqarpa?
- 4a. Atuagaq qassinik immikkoortorta-qarpa?
- 4b. Assiliartalersornera?

- 5. Tiguinnarlugu atuakkap kajuminnar-nera:
Pilerinarpa? Sooq?
Soqutaarpassinngila? Sooq?

Soraarutta ilagiikkisa

Qupp. 5-8

① Imaata tullerriarnera

Oqaaseqatigiit 1-miit 5-imut normulersorlugit iluamik tullerriiakkit

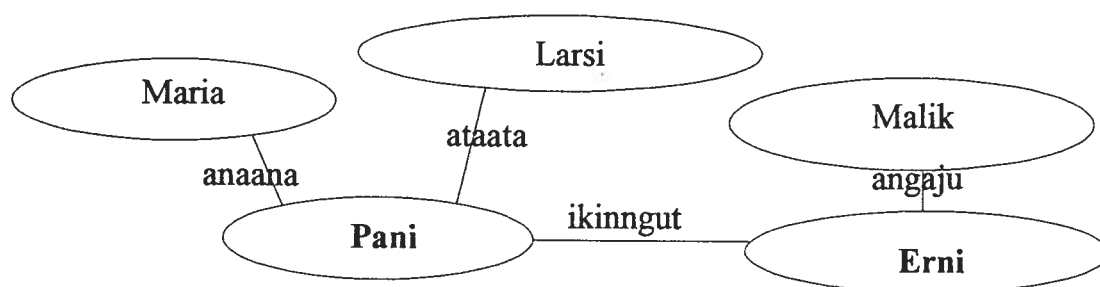
☐	Mona meeraanerulluni asannittarsimalluni oqaluttuarpoq.
☐	Nivi aamma Sikkersoq tuaviuuteqaratik aqqusinikkut ingerlarujoorput.
☐	Atuarfiup siarna sianermat atuartut tuaviinnaq aniapput.
☐	Nivikkunnut iserput Mona angerlarsimalluni tiiliortoq.
☐	Nivip Sikkersoq pisarnermisut torsuusarsuarmi utaqqivaa.

② Apeqqutit akisassat

1. Immikkoortumi uani kikkut qassinillu ukiullit oqaluttuarineqarpat?
2. Sulerisuuppat aamma ualikkut sulerisarpat?
3. Niviarsiaqqat nukappiaqqanut qanoq isiginnittaaseqalersimappat?
Sooq taamaattoqalerpa?
4. Monap meeraanerulluni nukappiaraq inequgisani allaffigisimavaa paasitittoorlunili.
Qanoq?

③ Ataqtigiissaarineq

Aqqit taaneqartut tamaasa allattoriarlugit imminnut atanilersukkit. Soorlu:

④ Oqaatsit isumaat

Ajuutiginninneq: _____

Aappillerneq: _____

Isertorneq: _____

Oqaasilerineq

① Taggisit - suuppat?

1. Titartagaq qupp. 6-imiittoq isigalugu taggisit allattaavinni allattukkit.
Taggisit ataasersiutit kiisalu taggisit qasseersiutit immikkoortissavatit.
2. Allattukkasi atuaqatisilu sanilliussigit - misissorsigit.

② Oqaluutit - suuppat?

1. Titartagaq qupp. 7-miittoq isigalugu oqaluutit allattaavinni allattukkit.
2. Allattukkasi atuaqatisilu sanilliussigit - misissorsigit.

③ Susoq susaq

1. Oqaaseqatigiit ataannut ikkussugassat: Susoq = x Susaq = Δ Oqaluut = o
 - 1) Nivip marluk qatanngutigai.
 - 2) Nivi Monalu atuareerlutik soraaraangamik assut kaakujuttarput.
 - 3) Nivikkut iseramik nipilersorpalaq tusaasinnaavaat.
 - 4) Neriitigalutik tamalaanik oqaloqatigiipput.
 - 5) Niviarsiaqqat igaffimmut iseramik takuaat Mona piareersaareersimasoq.
2. Suna paasivisiuk? Oqaaseqatigiinni susaqartillugu susup suna ilisarnaatigisarpaa?
Oqaluutimmi allannguuteqartarpat?
3. Nr. ①-mi ②-milu allattukkasi katiterlugit oqaaseqatigiilioritsi. x, Δ , o ikkussorsigit.

④ Susuik susavik

Susoq susarlu tamarmik immikkut ataatsimik arlalinnilluunniit oqaasertaqarsinaasarpur.

Soorlu: "Atuartup Nivip matu angisooq ammarpaa."

x Δ o

1. Taakkunani oqaatsini sorleq susuiua aamma susaviua? Sorliit nassuiaarpaluttuuppat?
2. Oqaaseqatigiilioqattaaritsi uku atorlugit: susoq, susuik, susaq, susavik, oqaluut.
x Δ o ikkussorsigit.

Aneerta

Qupp. 9-11

① Imaata tullerriaarnera

Oqaaseqatigiit 1-miit 5-imut normulersorlugit iluamik tullerriaakkit.

☐	Nivi Sikkersorlu marsemiarlutik qialeramik ingerlaqqinnialerput.
☐	Nivip Sikkersullu nukappiaqqat terlinganiit malerusaarpaat.
☐	Nivi aamma Sikkersoq tiitoreeramik aniilaarniarput.
☐	Nivi Sikkersorlu oqaloqatigiipput: - "Ilaa Maasi inequnaq?" - "Assut!"
☐	Nivi Sikkersorlu tungiminnukartoqarmat ittuulerlutik allamut sanguppallapput.

② Eqikkaaneq

1. Nivip Sikkersullu aqqusinermi ingerlaarnerat naatsumik oqaluttuariuk.
2. Nukappiaqqat suneri naatsumik allakkit.

③ Apeqqutit akisassat aamma oqallisissiat

1. Sooruna sila aneerfigalugu kajuminnarsisimasoq?
2. Sooq Nivi aamma Sikkersoq pissangaammerpat?
3. Aamma sooq illup qaninnerup tunuanut toqqorpat?

④ Iluaqutit ajoqutit

Ikinngutiginnerup iluaqutai ajoqutaalu klassimi oqallisigeriarlugit allattorsigit.

Iluaqutit	Ajoqutit

Oqaasilerineq

① Taggisit oqaluutillu

Titartagaq qupp. 10-miittoq isiginnaarlugu taggisit oqaluutillu allattaavissinni allattorsigit.

② Kinaassusersiutit

	ataasersiut	qasseersiut
1	uanga	uagut
2	illit	ilissi
3	una	uku
4	una nammineq	uku namminneq

..... oqaluutini

1↑ 2↔	uanga	illit	una	uagut	ilissi	uku
uanga			-vara		-vassi	
illit						
uuma						
uagut						
ilissi						
ukua						

1. Kinaassusersiutit oqaluutini naaneri -voq/-poq atorlugu qulaaniittoq immersoruk.
2. Kinaassusersiutit ikkussukkit, susoq siulliullugu - taava susaq.

1. uku tiitorput
2. _____ isumaqarpunga
3. _____ tapersiivoq
4. _____ aneerput
5. _____ ilaqarpusi
6. _____ illarpugut
7. _____ inequnarputit
8. _____ isussuppoq
9. _____ arsaarpaannga
10. _____ arsaqatigivarma
11. _____ takuaa
12. _____ ittoorivaat
13. _____ naapipparput
14. _____ ilassivatsigit
15. _____ akivassi
16. _____ isigivatsigit
17. _____ malippaatsit
18. _____ isinnguaarpaatit

③ Oqaaseqatigiit

1. Qulaani suliasinni nr. 1-imi 2-milu allattukkasi atorlugit oqaaseqatigiilioritsi. Susoq, susaq oqaluullu tamarmik ilaassapput. Soorlu: "Niviarsiaqqap nukappiaqqat isigivaat.

x Δ 0

2. Allatassinni oqaaseqatigiit pingasut qasseersiutaat allanngortillugit nuussigit.

Mikikkunni

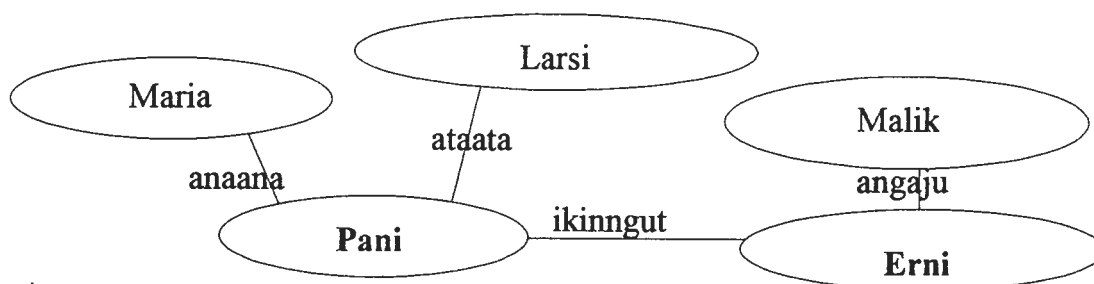
Qupp. 12-14

① Akisassat

1. Immikkoortumi uani kikkut eqqartorneqarpat?
2. Nukappiaqqat arsareeramik suppat?
3. Sunaana pissanngatigigaat?
4. Mikikkut illuat qanillilluinnarlugulu nukappiaqqat suut tusaavaat?
5. Mikikkut illuat qanga nutarterneqarsimava?
6. Mikip angajoqqaavi sulerisuuppat?
7. Sooruna Miki qiasunngulersoq?
8. Maasi suniarami angerlarnialerpa?
9. Naggataatigut nukappiaqqat qanoq isumaqatigiippat?

② Ataqtigiissaarineq

Aqqit taaneqartut tamaasa allattoriarlugit imminnut atanilersukkit. Soorlu:

③ Oqaloqatigiinneq

Oqaaserisat normulersorlugit iluamik tullerriaakkit.

- Maasi:* Anaanakkummi ullumi sulinninnamik?
- Maasi:* Aa, uanga ilinniagassaqaqarnermut angerlalerpunga. Unnugu aniissavit?
- Maasi:* Ilaa sunamitaavaana sungiusaasutta oqaaseriniaraa pingaarutilik?
- Miki:* Aap, aqusaarumaarpakkit.
- Miki:* Aap, ataata ippassaq ferialersimagami.
- Miki:* Immaqa aarlaannik unammisassaqaalersimavugut.

④ Tusarnaartitsineq

Oqaloqatigiinnerit misigissuseqarpaluttumik atuaqattaarsigit. (Immikkoortoq takuuk.)

5 Akerlii

Qupp. 12-14-imi oqaluutit akerlilertarlugit uiguut -nngilaq atomagu allattorsigit. Marluksaarsinnaavusi. Allatasi atuaqatisilu sanilliussigit.

Oqaaseq	Akerlia
Kajumissaarpai	Nangartarpai, Inerterpai
Pissangarpasippoq	
Qilanaarpasippoq	
Nangaajallakkaluarsinnarluni	

6 Oqaatsit isumaat

Nutarterineq: _____

Qataajaqertoq: _____

Aqarneq: _____

Feriarpoq: _____

Oqaasilerineq

① Oqaluutit annerit suuppat?

Oqaluinnarniut .	Apersuiniut ?	Inatsiniut !	Kissarniut . !
------------------	---------------	--------------	----------------

- Oqaluutit annerit sisamaasut immikkoorutaat ilisarnaataallu klassimi eqqartorsigik.
- Oqaaseq "akineq" atorlugu oqaluutit annerit tamaasa assersuusiorfigisigik:

- Oqaluutit annerit tamaasa immikkut atorlugit oqaaseqatigiiliorit.

② Kinaassusersiutit oqaluutini

- Kinaassusersiutit atorneqartut talerpianni allattorsigik.

- Maasi pissangarpasilluni aperivoq. Una
- Sungiusaasup kajumissaarpai. _____
- Maasip Miki suniarnersoq aperaa. _____
- Miki angiinnarpoq. _____
- Isiliinnarlutik pujorsunni naareerpaat. _____

2. Oqaluutit annerit

atorlugit ataatsimut oqaluinnarlusi oqaaseqatigiit allanngortitersigik. Allattaavissinni allattorsigik. Suliasi klassimi saqqummiussigik oqaluuseralugillu: Oqaluutit annerit sorliit qaqugukkut atorneqassappat? - Assersuusioqattaaritsi.

Maasi angerlarpoq

Qupp. 15-17

① Akisassat oqallisigisassallu

1. Maasip angerlarami kikkut eqqarsaatigai?
2. Maasi namminerminnut iserami angunni suaa?
3. Maasi ineeqqamini suleriva?
4. Maasip angajoqqaavi sulerisuuppat?
5. Maasimuna timaa susoq?
6. Eqaarsaareeraangami uffarnissani kanngugisarpaa? Sooq?

② Oqaloqatigiinneq

Qupp. 15-imi titarnertaap aappaani Maasip angunni ilassivaa oqaloqatigalugulu. Oqaloqatigiinnerat tamaat oqaluppalluttunngorlugu ikioqatigiillusi allassiuk.

Maasi:

Ataataa: Ullumi sulerivit?

Maasi:

Aliasunneq Nuannaarneq Pissanganeq
Tujormineq Qiimaneq Annikilliorneq

Suleqatigiit immikkut misigissutsit aalajangersimasut aallaavigissavaat; soorlu Maasi nuannaartillugu imlt. tujormitillugu. Atuaqatigiinnut suliasi tusartissigit.

③ Oqaasilerineq

Oqaaseq "ilassineq" atorlugu ataaniittoq immersoruk.

1) susoq↑ 2) susaq ↔	uanga	illit	una
Uanga	ilassivunga		
Illit		ilassivutit	
Uma			

④ Ilassinittarneq

Nunarsuatsinni ilassinneriaatsit assigiinngitsut atuakkanik atorniartarfimmi paasiniarsigit.

⑤ Ataqtigiinneq

Ammalortunut Maasikkormiut allattorlugit ammalortut imminnut atanilersorsigit.

Oqaasilerineq

① Taggisit oqaluutillu suuppat?

Uteqqiinertut klassimi eqqartugassat

Oqaaseq:	Taggit	Oqaluut
Atorfia:	taaguut ateq	sunermik oqaluttuartoq
Aperilluni ilisarnaatai:	suna? kina?	sua? qanoq iliorpa?

Taggisit oqaluutillu tamarmik immikkut qasseersiutinngorsinnaapput.

② Kinaassusersiutit taggisini

1. Kinaassusersiutit suuneri allakkit

	1.	2.	3.	4.
ataasersiut				
qasseersiut				

2. Titartagaq qupp. 16-imiittoq isigalugu taggisinik allattuigit.

Nukappiarag _____

3. Taggisit allatavit ilaat arfineq pingasut ataanut ikkussorlugit kinaassusersiutilersukkit

Uanga _____ Uagut _____

Illit _____ Ilissi _____

Uma _____ Ukua _____

Uma nammineq _____ Uku namminneq _____

4. Taggisit kinaassusersiutillit atorlugit oqaaseqatigiilioqattaaritsi. Allassigit.

Arsariarneq

Qupp. 18-19

① Tulleriiarineq

Nukappiaqqat arsariat arsartarfimmi sunerat tulleriiarlugit allakkit

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

② Tunngavilersorlugit akisassat

1. Mikip Maasillu sunissartik qilanaarivaat?
2. Arsarermik sungiusaqatigiittartut qassiuppat?
3. Sungiusaasup suut oqaatiginiarpai?

③ Oqaatsit isumaat

Pakatsineq: _____

Nikallujuinneq: _____

Erininartoq: _____

④ Sunngiffinni sammisartakkat

Oqaatsit ataasiakkaat sunngiffinni sammisartakkanut tunngasorisatit allattukkit.

⑤ Sunngiffinni sammisartakkat

Iluaqutaat	Ajoqutaat

Oqaasilerineq

① Kingulleqqiutit

Taaguut	Aallarfilerut	Aqqutilerut	Assilerut	Atortulerut	Piffilerut	Sumiiffilerut
Ilisarnaat	-mit/-nit	-kkut/-tigut	-tut/-tut	-mik/-nik	-mut/-nut	-mi/-ni

1. Titartagaq qupp. 18-imiittoq isigalugu taggisinik allattuigit.

2. Taggisit allattukkatit atorlugit kingulleqqiutit tamaasa ersersillugit oqaaseqatigiiliorit.

3. Oqaatsinik kingulleqqiutilinnik immikkoortumi nassaarsinnaavit? Qassit? Suuppat?

4. Suliasi atuaqatigiinnut saqqummiussigit. Oqallisigisigit.

② Kingulleqqiutit allannortiterlugit

1. Atuaqatigiit suleqatigiinnut 6-inut kingulleqqiutit taaguusiullugit agguarneqassapput.
2. Suleqatigiit tamarmik immikkut pappialamik A4-mik pissapput.
3. Suleqatigiit taaguutertik atorlugi pappialami ataatsimik oqaaseqatigiiliussapput.
4. Pappilissat suleqatigiit tulliinut tunniunneqassapput. Tiguisut taaguutertik atorlugi oqaaseqatigiit allannortissavaat - sapinngisamik oqaaseqatigiit isumaat allannortinnagit. Oqaaseqatigiiliaq aallaavisoq suleqatigiit tamarmik allannortissimassavaat.
5. Oqaaseqatigiit inuttaminnut uterpata suleqatigiit allannuutit misissussavaat.
6. Pappialat iikkamut nivinngaassorneqassapput - qulequtserlugit: **Kingulleqqiutit**

Unammineq

Qupp. 20-22

① Akisassat oqallisigisassallu

1. Sooruna Miki unamminermi siukkassatut inissinneqartoq?
2. Maasimi sulersissava? Sumi inissisimassava? Suna pissutigalugu?
3. Arsamik unammisassaat suminngaanneerpat?
4. Unammisussani iligiit assigiinnik tujuuluaraqarput. Sooruna?
5. Ajugaasut suna akissarsiaaraat?

② Eqikkaaneq

Arsaannerup ingerlanera naalisangaatsiarlugu allaguk.

③ Tulleriarineq

Naqinnerit tullerinneri malillugit oqaatsit normulersukkit.

siukkaq	illersorti	pokali	arsaq	oqilasooq	pisiniarfik

④ Immersuineq

Oqaatsit amigaataasut allakkit.

Nukappiaqqat _____ qilanaarisimasaat kiisami nallilerpoq. Miki oqilane-
rummat _____ inissippaat. Meeqqat _____ tamaviaale-
reerlutik aallartippat. Miki _____ ilungersutsappoq. Maasip arsaq
_____ ingerlatilaariarlugu Miki _____. Mikip målmandi
_____ takullugu, arsaq _____ målmandi qulaatilaanngu-
arlugu _____, tassalu _____. Suna tamarmi
_____ ilivoq. Pokalinnattaavat assut _____. Ulloq
Mikimut Maasimullu _____ - pokalinnappaarfia.

⑤ "Pokali"

1. Klassimi eqqartorsiuk kikkut, suut, sulersit pokalinnattartut.
2. Pokali, Diplom, Nersornaat, Saqqarmioq, Uppernarsaat. Assigiinnigissusaat paasiniarsigit.

⑥ Oqaluttuaaraliorneq

Unammissutaasartut assigiinngitsorpassuartigut ingerlanneqarsinnaasut amerlaqaat.

1. C-D-E: Periarfissat assigiinngitsut klassimi eqqartoriarlugit immersussavasi. Piumagussi najoqqutassat amerlillugit ilasinnaavasi.
2. Suleqatigiikkaaritsi.
3. A: 1, 2, 3 suleqatigiinnut agguaassigit: taakku tamarmik inuttalerneqassapput.
4. Immeraat atorlugu B, C, D E-milu najoqqutassassinnik aalajangiissaasi.
5. Najoqqutassasi piareerussigit suleqatigiillusi oqaluttuaaraliassarsi eqqartussavarsi: Suna, kina, sumi, sooq, qanoq il.il. Itisileereerussi oqaluttuaaraq allassinnaavarsi.
5. Suliasi saqqummiussigit. Piffissaq qanoq ersersinneqarpa? Misigissutsimmi?
6. Oqaluttuaaqqat iikkamut nivinngarsigit.

A Piffissaq

1: Massakut pisoq	2: Misigisimasaq pereersoq	3: Siumut takorluugaq suli pinngitsoq
-------------------	----------------------------	---------------------------------------

B Misigissutsit

1: Nuannersoq	2: Alianartoq	3: Pikkunartoq
4: Annilaarnartoq	5: Tissinartoq	6: Paquminartoq

Qanoq ersersissavisiuk? Oqaatsit suut?

C Unammissut

1:	2:	3:
4:	5:	6:

Qanoq unammineq/Suna anguniarlugu? Atortut suut? Peqataasut qassit?

D Inuttaq/inuttat

1:	2:	3:
4:	5:	6:

Qanoq isikkoqarpa? Qanoq ittuua? Qanoq ateqarpa? Ilaqutai qanoq ittuuppat? Suna pikkoriffigaa? Suna ersigivaa? il.il.

E Sumi oqaluttualiaq aallartippa imlt. piva?

1:	2:	3:
4:	5:	6:

Sumiiffik qanoq isikkoqarpa? Sila qanoq ippa? Nipeqarpa, aalajangersimasumik tipeqarpa? Titartarsinnaavarsi.

Oqaasilerineq

Oqaluutit minnerit

Oqaluutini minnerni kinaassusersiutit

	Aappiuttartooq	Pisimasorsiuut	Pissanersorsiuut
Uanga / uagut	-llunga / -lluta	-gama / gatta	-guma / -gutta
Illit / ilissi	-llutit / -llusi	-gavit / -gassi	-guit / -gussi
Una / uku	-llugu / -llugit	-mmat / -mmata	-ppat / -ppata
Nammineq / -nneq	-lluni / -llutik	-gami / -gamik	-guni / -gunik

Pisimasorsiuut susalerlugu

ammut - susooq sanimut - susaaq

	uanga	illit	una	nammineq	uagut	ilissi	uku	nammineq
Uanga		-gakkit	-gakku	-ganni		-gassi	-gakkit	-gatsik
illit	-gamma		-gakku	-ganni	-gatsigut		-gakkit	-gatsik
uuma	-mmanga	-mmatit	-mmagu	-mmanni	-mmatigut	-mmasi	-mmagit	-mmatik
nammineq	-gaminga	-gamisit	-gamiuk		-gamisigut	-gamisi	-gamigit	
uagut		-gatsigit	-gatsigu	-gatsinni		-gassi	-gatsigik	-gatsinni
ilissi	-gassinga		-gassiuk	-gassinni	-gatsigut		-gassigik	-gassigik
ukua	-mmanga	-mmatsit	-mmassuk	-mmanni	-mmatigut	-mmasi	-mmatigik	-mmatik
nammineq	-gaminnga	-gamitsit	-gamikku		-gamisigut	-gamisi	-gamikkik	

Pissanersorsiuut susalerlugu

ammut - susooq sanimut - susaaq

	uanga	illit	una	nammineq	uagut	ilissi	uku	nammineq
Uanga		-gukkit	-gukku	-gunni		-gussi	-gukkit	-gutsik
illit	-gumma		-gukku	-gunni	-gutsigut		-gukkit	-gutsik
uuma	-ppanga	-ppatit	-ppagu	-ppanni	-ppatigut	-ppasi	-ppagit	-ppatik
nammineq	-guninga	-gunisit	-guniuk		-gunisigu	-gunisi	-gunigit	
uagut		-gutsigit	-gutsigu	-gutsinni		-gussi	-gutsigik	-gutsik
ilissi	-gussinga		-gussiuk	-gussinni	-gutsigut		-gussigik	-gutsik
ukua	-ppannga	-ppatsit	-ppassuk	-ppanni	-ppatigut	-ppasi	-ppatigik	-ppatik
nammineq	-guninnga	-gunitsit	-gunikku		-gunisigut	-gunisi	-gunikkik	

① Oqaluutit minnerit

oqaluutimut annernut nassuiaatitut atuuttuupput kisimiillutik oqaaseqatigiinnngortitsisinnaanngitsut.

1. Immikkoortoq 'Unammineq' oqaluutinik minnernik ujarlerfigiuk.
2. Nassaarfitit oqaaseqatigiit allattaavinnut allakkit.
3. Oqaluutit minnerit ataatigut titartakkit.
4. Suliasi klassimi ataatsimut eqqartorsigik: Oqaluutit minnerit sorliit pineqarpat?

② Aappiuttartut oqaluutinut annernut

1. Oqaaseqatigiinni allattukkanni aappiuttartullit qiviakkit.
2. Oqaaseqatigiit allaqqikkit aappiuttartui oqaluutinik annernik taarserlugit.
3. Allannngortitatit ataatigut titartakkit.
4. Suliasi klassimi ataatsimut eqqartorsigik: Oqaaseqatigiinni suut allannngortinneqarpat?

③ Pisimasorsiut pissanersorsiummut

1. Oqaaseqatigiinni allattukkanni pisimasorsiutit kisiisa qiviakkit.
2. Oqaaseqatigiit allaqqikkit pisimasorsiut pissanersorsiummut.
3. Allannngortitatit ataatigut titaruk.
4. Suliasi klassimi ataatsimut eqqartorsigik: Oqaaseqatigiinni suut allannngortittariaqarpat?

④ Aappiuttartoq, pisimasorsiut, pissanersorsiummut

1. Atuaqatigiit suleqatigiinnut pingasunik inuttalinnut agguanneqassapput. Inuttaasut oqaluutinik minnernik immikkut pisassinneqassapput.
2. Atuartut tamarmik immikkut pappialamik A4-mik pissapput.
3. Inuttaasut pisassiissutigineqartoq malillugu ataatsimik oqaaseqatigiiliussapput.
4. Pappialat suleqatigiinni allamut tunniunneqassapput. Tigusisut pisassinneqarnertik malillugu oqaaseqatigiit allannngortissavaat - sapinngisamik oqaaseqatigiit isumaat allannngortinnagit. Suleqatigiinni tamarmik allat oqaaseqatigiiliaat aallaaviusoq allannngortissimassavaat.
5. Pappialaq inuttaanut utertinneqassaaq.
6. Oqaaseqatigiit kingulliit malillugit inuttaasoq oqaaseqatigiiliussaaq. Oqaaseqatigiit kingullerpaat siullerpaallu assigiippat?
7. Pappialat iikkamut nivinngaassorneqassapput - qulequtserlugit: **Oqaluutit minnerit**

⑤ Taanikkuutaarlugu titarnilersoruk

Nalunngilaa isertitseriarnissani arsarnerup inernissaanut aalajangiisuulluarsinnaasoq.

Unnugu anissavit?

Qupp. 23-26

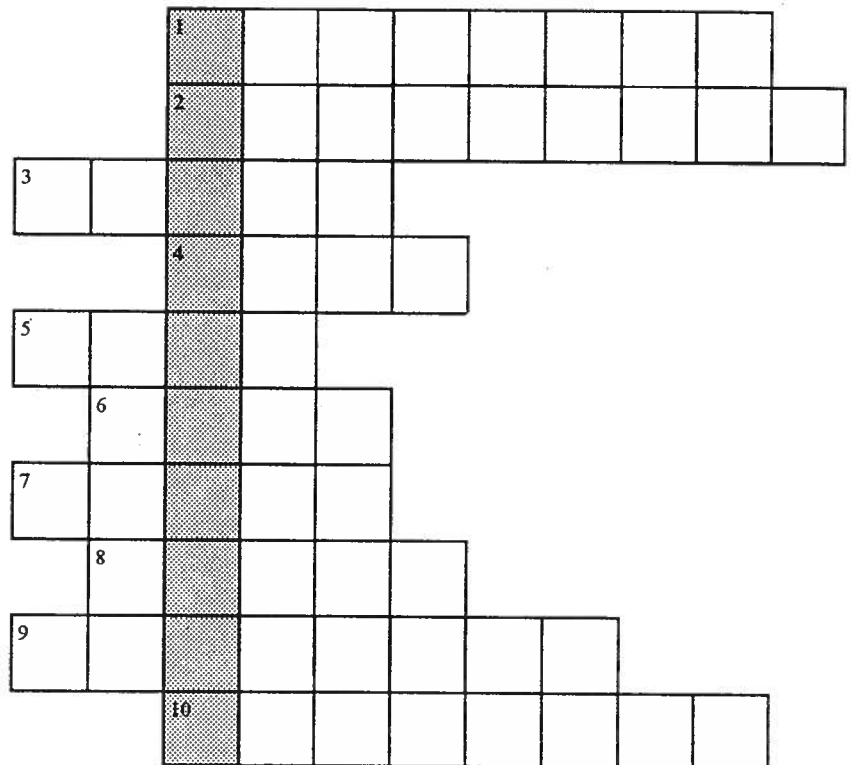
① Tunngavilersukkamik akisassat

1. Maasi Mikilu aneerlutik pinnguarpat?
2. Sulerippat?
3. Kikkunuku ilassisaraat?
4. Sooruna Maasi tunummut qiviallaasoq?
5. Nukappiaqqat malinneqarlutik paasivaat. Kina pissanganerua? Sooq?
6. Kikkunuku malinnittut?
7. Malinnittut qanoq pissuseqarlutik ingerlappat?
8. Niviarsiaqqat nukappiaqqat tunuannit malerusaaginnarpaat?
9. Niviarsiaqqat nukappiaqqat naapileramikkit qanoq pissuseqarpat?
10. Naapikkamik Miki Maasilu suppat?
11. Nivi Sikkersorlu nukappiaqqat nalunngisarivaat?
12. Sooruna Maasip inequgisani assilerusussimagaluaraa?
13. Assilinnigilaali, sooruna?

② Immersugassaq

Naqinnerit annerit atukkit

1. Maasip Mikillu nuannarisaat
2. Nivip ikinngutinnaava
3. Nivip inequgisaa
4. Monap nukaa
5. Nivip angajua
6. Maasip ikinngussua
7. Nivip aqqaluaa
8. Ullaap akerlia
9. Ersinap akerlia
10. Takujuk

Ammut:

③ Oqaaseq qanoq isumaqartippiuk?

Oqaasilerineq

Taggisaasaq tassaavoq oqaaseq isumamigut oqaluutip taggisillu akornanniittoq

naggattut ilisarnaat	oqaaseqaat	assersuut
-gaa, -kkaa -raa	“taama iliorneqarnerani” susaqartuaannangajappoq -rivaa (-raa), -givaa (-gaa) oqaluutaapput	takugaa, tunniukkaa, atuaraa
-soq, -toq, -ttoq, - tsoq	“taama ittoq” susaqarneq ajorpoq nassuiaataagaangami taggisaasaarpoq taaguutaagaangami taggisaasarpoq	aneertoq, qiasoq, arpattoq, qalipaaitit
-gaq, -taq, -saq	“taama pineqartoq” nassuiaataagaangami taggisaasaarpoq taaguutaagaangami taggisaasarpoq	piiagaq, igitaq, asasaq
-ti, -tsi, -si	“taama iliorti” nassuiaataagaangami taggisaasaarpoq taaguutaagaangami taggisaasarpoq	atuarti, asannitsi, asasi
-neq	qasseersiutinngorsinnaangilaq qasseersiutaagaangami taggisaasarpoq	nuanneq, atuarneq

❶ Suleqatigiilluni oqaasilerineq

1. Titartagaq qupp. 25-miittoq isigalugu oqaluutit taggisillu allattorsigit.
2. Taggisit oqaluutillu atorlugit oqaaseqatigiilioritsi.
3. Oqaaseqatigiiliassinnut taggisaasat tullerriaarlugit ilanngussorsigit.

❷ Taggisaasat atuakkami

Taggisaasat oqaatsip naaneriittuaannaarneq ajorput. Assersuutigalugu kingulleqqiutinit siulliusarput.

1. Qupp. 23-miit 26-mut taggisaasanik ujarlerit.
2. Atuaqatigiinnut saqqummiutikkitt.
3. Suliasi eqqartorsigit.

❸ Taggisaasat tamaasa atorlugit suleqatigiikkaarlusi oqaaseqatigiilioqattaaritsi.

Klubbimi qitik

Qupp. 27-30

① Tunngavilersukkamik akisassat

1. Sapaatip akunnera allortarlugu klubbimi susoqartarpa?
2. Kikkut qitikkiarniarlutik pikippat?
3. Qanoq pikisimatigippat?
4. Kikkut siullerpaamik klubbilialerpat?
5. Nukappiaqqat suna muterilersimavaat?
6. Miki Maasilu klubbimut iseramik qanoq iliorpat?
7. Nivi aamma Sikkersoq qanoq ippat?
8. Kikkunuku kikkunnut qaninniartut?

② Oqaatsit tullerriaarisut

Oqaatsit ataasiakkaat atorlugit unnuup sinnerata ingerlanerani pisut allakkit.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

③ Saaffiginneriaatsit - Pinnguarneq

Inoqatigut saaffigigaangatsigik sakkugisarpagut: timeq - ussersorneq, kiinaq - misigissutsit, oqaatsit - sakkortussutsit.

Nivip aamma Sikkersup Maasi Mikilu oqaluuteqqaaramikkit inussiarnisaarpaluttumik nipearput: Atii apeqqutigivaat - uffa nalunagit, arsarsimaneramik nersualaarpaat (qupp. 29 titarnertaat siulliit sisamat atuakkit).

Nivip, Sikkersup, Maasip Mikillu oqaluuteqqaarnerat pinnguaatigisiuk:

1. Arfinilikkaaritsi.
2. Inuttaaffissasi makitsinikkut inuttalersigit.
Pissusilersornissarsi immeraammik aalajangissavarsi. Qupp. tullia takuuk.
3. Misigissutsit ersersillugit oqaloqatigiigitsi. Arlaleriarlusi misilittarsinnaavarsi.
4. Atuaqatigiinnut takutissiuk.
5. Klassimi eqqartorsiuk saaffiginninneq qanoq ittoq ilissi qanoq isumaqarfiginerlusiuk.

Makitsinikkut inuttaaffissaq	Immeraat	Pissusissaq
Nivi	1	Kamattoq
Maasi	2	Soqutigittaasoq
Ilaaginnartoq	3	Ernumasoq
Sikkersoq	4	Ajattuisoq
Miki	5	Qiimasoq, pequertoq
Ilaaginnartoq	6	Ittoortoq

Ⓣ Angerlartarfik

Qupp. 29-30 takuuk.

Atuaqatigiit ilissi unnukkut aneeraangassi angerlartarfisi uunga nalunnaarsorsigit:

9								
8								
7								
6								
5								
4								
3								
2								
1								
Qassit Nal:	18	19	20	21	22	23	24	01

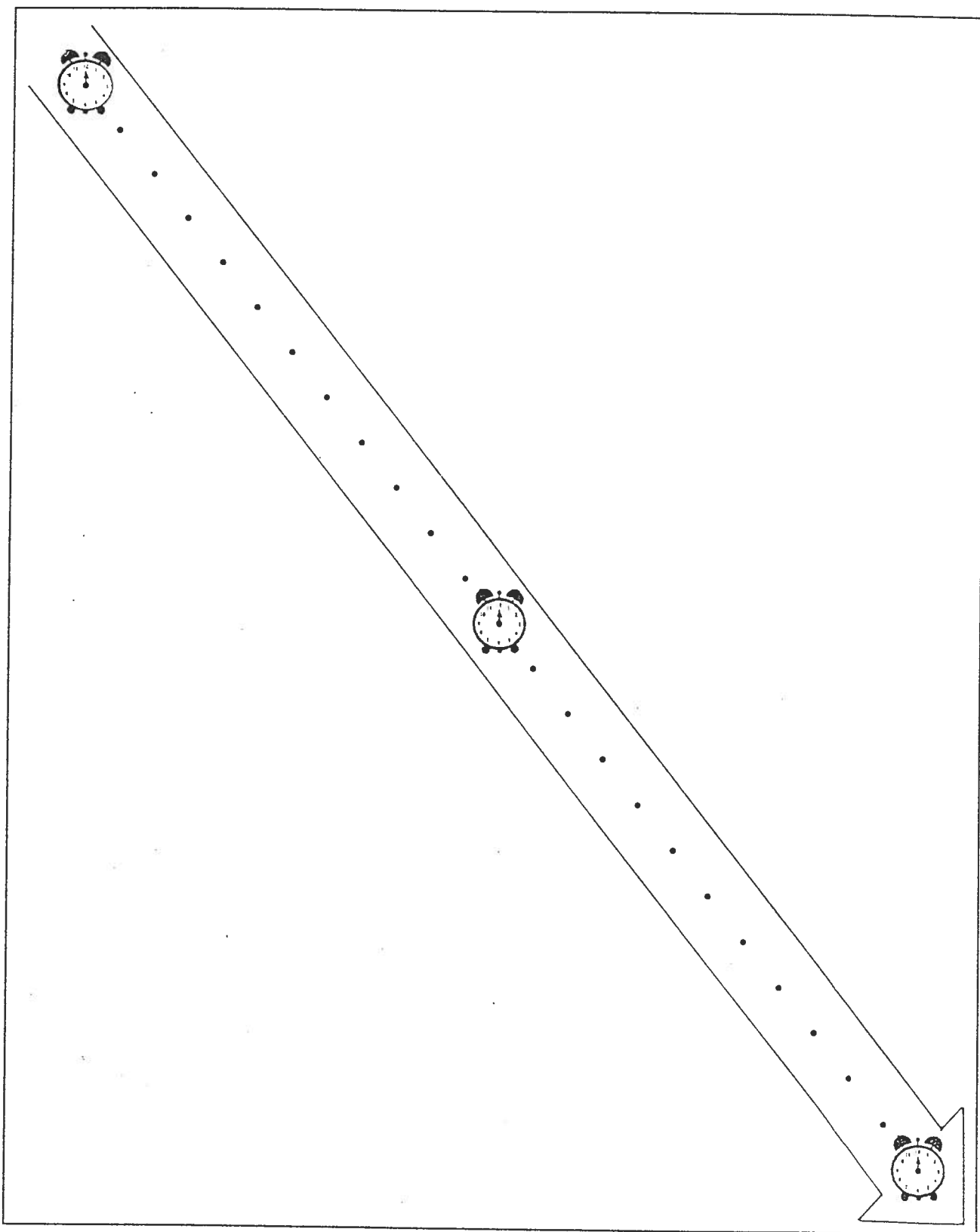
1. Atuaqatigiinni amerlanerit qassinut angerlartarpat?
2. Angerlajaartarnerit qassiuppat?
3. Kingusinnerusukkut angerlartartut qassinut killeqartarpat?

Klassimi eqqartorsiuk killeqartitaaneq qanoq isumaqarnersoq qanorlu sunniuteqartarnersoq.

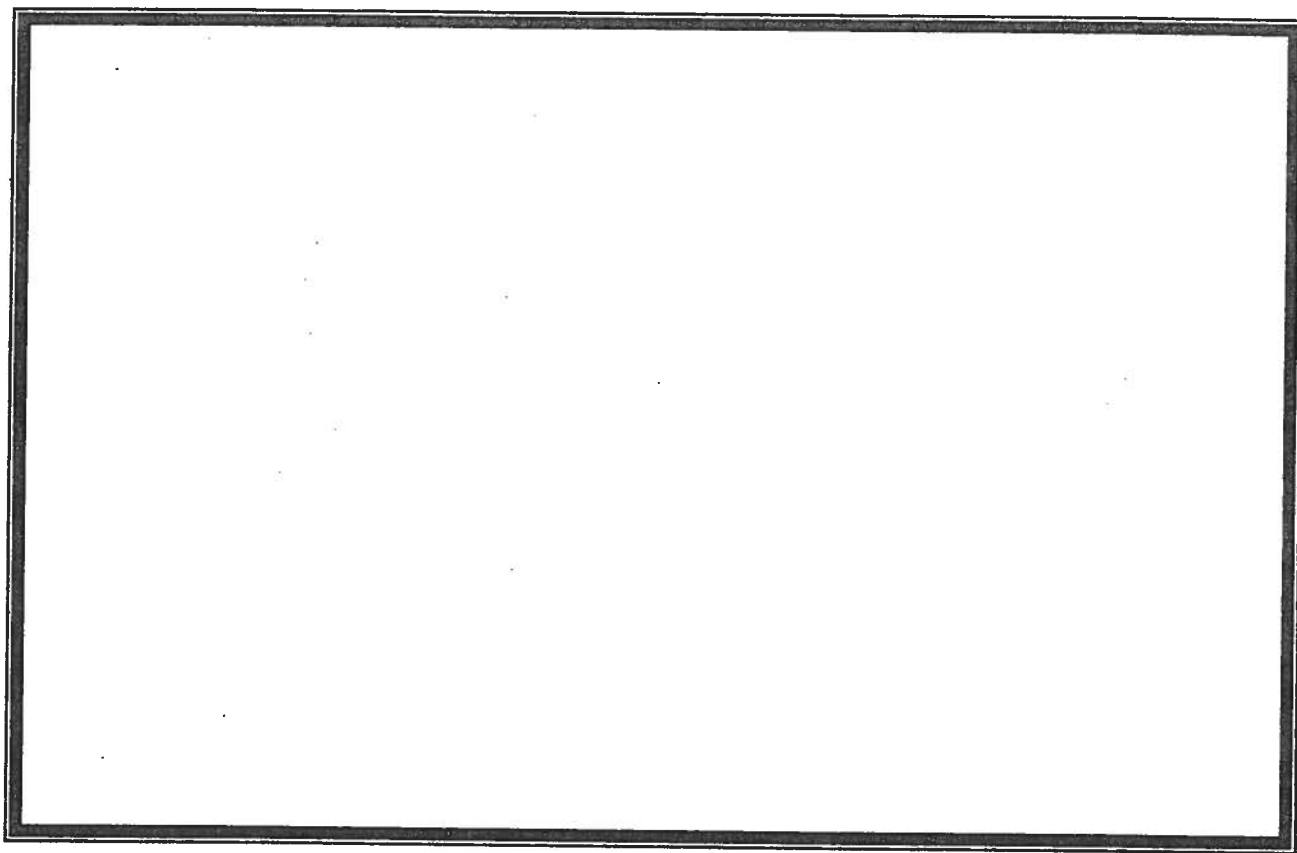
⑤ Sammisartakkat

Ullup unnuallu kaajallannerani sulerisarpit? Imaluunniit ualikkut unnukkullu sulerisarpit?
Titartaagit ataatigullu allagartalilaarlugit. Nalunaaquttamut tikkuusersuisinnaavutit. ✂ ✂ ✂

⑥ Titartaaneq

Ormittagannaat / Naapitaqarfinnaat / Pinnguarfinnaat

Sooq nuannarinerlugu nassuiaruk. _____

⑦ Tunngavilersorlugit eqqartugassat

1. Ullup ingerlanerani sammisartakkat, akisussaaffittut suliareqquneqartut assigiinngillat.
2. Unnukkut angerlartarfiit assigiinneq ajorput.
3. Inersimasut meeqqallu sinittarnerisa sivisussusiat assigiinneq ajorput.

Oqaasilerineq

Uiggiutit annerit oqaatsinut suugaluanulluunniit atorneqartartut:	-gooq (-nngooq), -rooq, -li (-lli), -lu (-llu), -lusooq (-llusooq), -luunniit (-lluunniit), -mi, -ssaaq, -taaqaq (-ttaaq), -toq
--	---

Uiggiutit ilaannaai	taggisaaginnartitsisut - taggisinnngortitsisut:	oqaluutinnngortitsisut - oqaluutaaginnartitsisut:
Taggisinik	-giaat, -innaq, -mioq, -nniaq, -qqortoq, -toqaq, -usaq, -suaq	-nngorpoq, -qarpoq, -rippaq, -ssaaruppoq, -taarpoq, -uvoq
Oqaluutinik	-(-g,k,r)ajooq, -llammak, -naq, -nersaq, -qisoq, -rlaaq, -sooq	-jaarpoq, -llatuarpog, -kkusuppoq, -naarpoq, -narpoq, -qattaarpoq, -qqajaavoq, -raluarpoq, -rusaarpoq

Nassuiaat: Oqaaseq arlalinnik ilaartorneqarluni takisuunngorsinnaasarpoq.

Soorlu naggueqarpoq, uiggiuteqarpoq naaneqarlunilu.

Assersuut: "diskotekertoqartarpoq"

Nagguik:	Uiggiutit:	Naanera:
diskotek	-er- -toq -qar- -tar-	-poq

❶ **Oqaatsit uiggiutillit 'Klubbimi qitik'-mi suleqatigiikkaarlusi ujarsigik.**

Piumagussi immikkoortoq tamaat suleqatigiinnut agguarsinnaavarsi.

Oqaatsit ataasiakkaarlugit allattorsigik.

❷ **Oqaatsit uiggiutillit allattukkasi uiggiutinik allanik misileraallusi taarsorsorsigit.**

Oqaseqatigiit atuakkamiittut isigalugit allannngortitsisassaasi.

Oqaaseqatigiit isumaat allannngorpat? Qanoq?

❸ **Oqaatsinik uiggiutilinnik allattuineq:**

Nagguik

Uiggiutit

Naanera

"Oqaatsit" isumassarsiorfigisiuk. Allattaavissinni ilaartorsigik.

Nivi allappoq

Qupp. 31-33

① Tulleriiaarineq

Oqaatsit ataasiakkaat atorlugit immikkoortoq tulleriinnilersoruk.

1 _____	4 _____	7 _____
2 _____	5 _____	8 _____
3 _____	6 _____	9 _____

② Akisassat

1. Nivi Sikkersorlu sumiippat?
2. Sulerippat?
3. Sooruna Nivi Maasimut allanniartoq?
4. Allakkat qanoq tunniunneqarniarpat?
5. Nivilli allakkat tunniunnaveerpai - sooq?
6. Maasi angerlarmat niviarsiaqqat qanoq iliorpat?
7. Maasikkut allakkanut nakkartitsiviat sumiippa?
8. Maasi agginggippat Nivi suniarpa?

③ Oqaaseqatigiit

Oqaatsit iluamik tulleriiaakkit. Naqinnerit angisuujusussat iluarsikkit.

1. isumassarsiorumaarpugut ittoornarpallaarpat arlaannik.
-

2. tikilerlugulu anngajaaq illu sanguvoq maasi.
-

④ Allakkat imaat

Nammineq takorlooruk Nivip Maasi qanoq allaffigineraa.

1. Allakkat allakkit.
2. Kusanartumik allaqqissaakkit pappialarlu pinnersarlugu.
3. Allakkat klassimi nivinngaassoriarlugit sanilliussigik.

Oqaasilerineq

Oqaaseeqqat.

Oqaaseeraq tassaavoq oqaaluummot tulliuuttumut nassuiaat - pikkunarsaat.

Oqaaseeraq uiggiummik annermik ilaneqarsinnaavoq.

Oqaaseeqqaat ilaatigut makkuupput: Aa, aap, atagu, aamma, assut, aatsaat, arraa, eeq, ikkii, ilaanni, ima, kisianni, massa, na'aa, qaa, qanoq, soorlu, sulii, taama, tassa, usi, uffa

① Oqaaseeqqat atuakkamiittut

1. Oqaaseeqqat suuneri klassimi eqqartorsigit.
2. Oqaaseeqqat atuakkamiittut suleqatilerlutit ujakkit.
3. Oqaaseeqqat oqaaseeqqanik ilallit allattaavinni allakkit. Oqaaseeqqat ataatigut titakkit.
4. Pingasukkaarlusi oqaaseeqqat atuaqattaarsigit oqaaseeqqat allortarlugit. Oqaaseeqqatigiinni iluarsisassaqaalerpa? Qanoq?
5. Oqaaseeqqat immikkoortillugit ammut tullerriaarlugit allattukkit.
6. Oqaaseeqqat allangortinnagit oqaaseeqqat kingulleqqiutinik oqaaseeqqanillu allanik oqaluinnarlutit ilaartukkit.
Isumassarsiatit oqaaseeqqap talerpia'tunganut allakkit, imt. taakku atorlugit nammineq oqaaseeqqatigiillorit.
7. Suliasi atuaqatigiillusi eqqartorsigit.
8. Oqaaseeqqat pappialarujussuarmut allattorlugit iikkamut nivinngarsigit.

② Oqaaseeqqat pinnguarikkit

Malukkaaarlusi oqaaseeqqat ilaartorlugit allattorsigit.

Soorlu: a) ilaanni-aasiit-ngooq-aasiit-una = ilaanniaasiinngooraaasiinuna

b) ilaanni-aasiit-ngooq-una-aasiit = ilaanniaasiinngoorunaasiit

oqaaseeraq	ilassutit

Ilinniartitsisoq apersorisigu

Qupp. 34-39

① Akisassat

1. Meeqqat sumiippat?
2. Suleriniartunuku?
3. Apeqqutit allattorneqarsimasut qassiuppat?
4. Apeqqutit sunut tungassuteqarpat?

② Assigiinngissutsit

Nukiappiaqqat niviarsiaqqallu inerikkiartortut timimikkut allannguutigisartagaat atuakkami taaneqartut allakkit.

Niviarsiaqqat	Nukappiaqqat

③ Atuartartut apeqquaat atuaqatinit akisassat

1. Asanninnermut aamma inerikkiartormut tunngasunik apeqquasioritsi. Atsiussanngilasi.
2. Apeqqutit suleqatigiikkaarlusi akisigit. Akissutit klassimi eqqartorsigit.
3. Atuagassiani asanninnermut aamma inerikkiartormut tunngasunik atuartartut apeqquaanik klassip iluani misissuigitsi. Ilissi aperisut qanoq akisassagaluarpisigit?

- ④ Asanneqqaartalernermut, atoqatigeeqqaartalernermut tiingaaqqaartalernermulluunniit tunngatillugu atuagaq "HIV AIDS" Ane Fleischerip allagaa atuarsiuk.

Oqaasilerineq

Killiffilersuutinik uteqqiilaarneq

Naggat	.	Oqaaseqatigiit naammapput. Naalisaanerni
Uniffik	,	Oqaaseqatigiinni oqaluutit annerit arlaqarput, aammamut taarsiullugu kiisalu oqaluffigisap oqaatiginiakkallu akornanni
Apersuut	?	Apersuinermi, apeqquutilliinermi, apeqquusiinermi
Torluut	!	Suaarutini, kissarniutini
Imaattuut	:	Issuaanialeraanni, taagukkanik tullerriaarinermi
Isaasat	“ ”	Issuakkanut
Uniffik annek	;	Oqaaseqatigiinni siullerni pineqartut nassuiaaserneqassatillugit
Kittoraat	-	Oqaaseqatigiinni - allamik oqalaarniaraani - atorneqartarput. Kisitsisit taanernik ilatillugit. Oqaatsit marluk imminnut atalluinnartillugit
Ungaluutit	()	Nassuiaanermi, erseqqissaanermi

❶ Killiffilersuutit ikkussukkit Naqinnerit angisuunngortussat iluarsikkit.

apeqqut siulleq imaappoq niviarsiaqqat qassinik ukioqaleraangamik aaqartalertarpat niviarsiaqqat aaqartalersarnerat assigiinneq ajorpoq ilaat 11 12 nik ukioqaliinnarlutik aaqalersarput ilaalli aatsaat 17 18 inik ukioqalereerlutik aaqartalersarlutik

❷ Killiffilersuutit atuakkami

qanoq atorneqarneri marlukkaarlusi misissorsigit. Paasinngisasi imaluunnit siunnersuutissasi atuaqatigiinnut saqqummiussigit - oqallisigissavasi.

❸ Killiffilersuutinik ilaartuineq

1. Oqaaseqatigiit atuakkamiittut ilaat atorlugit killiffilersuutit atorneqarpiangitsut ilanngussuutikkit. Suleqateqarsinnaavutit.

a) Oqaaseqatigiit allanngortittariaqarsinnaavatit.

b) Oqaatsinik imlt. oqaaseqatigiinnik allanik ilasisariaqartarsinnaavutit.

Soorlu: Sikkersukkut Nivilu soraaramik allat eqqartunngilaat - *atuarfimmi peqquneqar-simanertik malillugu* - apeqquutissatik. Aamma: Sikkersukkut Nivilu soraaramik allat eqqartunngilaat apeqquutissatik; *kisiannili aamma allanik eqqarsaateqarput.*

2. Suliasi atuaqatissinnut tusartissigit. Ikkamut nivinngarsigit.

Maasi angerlarpoq

Qupp. 40-45

① Akisassat oqallisigisassallu

1. Maasip tigusai allakkat kimunnartunuku?
2. Sooruna eqqumiigalugit ammarai?
3. Maasi allagarsigami sua?
4. Maasi orniguppa?
5. Nukappiaqqat aggilersut takugamikkit niviarsiaqqat qanoq pissusilersorpat?
6. Maasip allakkat pillugit Nivi oqarfigivaa?
7. Maasip angernini qanoq Nivimut takutippaa?
8. Nukappiaqqat niviarsiaqqallu naapiffimminniiginnarpat?
9. Maasi qassinut angerlarpa?
10. Inuusuttuaqqat aqagumut qanoq isumaqatigiippat?
11. Nivi angerlarami qanoq ippa? - Qanoq misigisimava?
12. Sikkersoq angerlarami qanoq misigisimava?
13. Nivip allagai qanoq imaqarpat?

② Allakkat

Nunami allami feeriarputit. Angajoqqaatit asasallu immikkut postkortinik allaffigikkit. Assigiinnik imaqarpat?

③ Allakkerisarfimmi immersuineq

Allakkerisarfimmut allakkanik nassitsiniarluni immersugassanik aalleriarlusi klassissinni immersuigitsi. Eqqaamallugu allakkerisarfik siumut ilisimateriissagassiuk!

④ Assigiinnigissutsit

Nivip Sikkersullu angerlarsimaffiini pissutsit assigiinneqqaat. Sanilliussigit immaqalu suleqatigiikkaarlusi sutigut assigiinniginersut allaaserisigit. Suna pitsaanerua? Sooq?
AAMMA

Maasip Mikillu angerlarsimaffiini pissutsit assigiinneqqaat (takuuk qupp. 12-17). Allaaserisigit sutigut assigiinniginersut. Suna pitsaanerua? Sooq?

⑤ Ineeqqat

Angerlarsimaffinni meeqqat ilaat kisimik sinittarfeqartitaasarput imlt. ineqartitaasarput.

1. Ineqateqartarnerup kisimilu ineqartarnerup iluaqutai ajoqutaalu allaaserisigit.
2. Nammineq inissi imlt. sinittarfissi isikkui qulaanit isigalugit titartarsigit.

Oqaasilerineq

Uparuartorniutit tassaapput oqaatsit tikkuussisut, sumiissusiisut

anna	avannatsinni ungasissumi	panna	qulitsinni imlt. kangitsinni ungasissumi
innga	isigisatsinni qanittumi	pinnga	qutsinnerusumi qanittumi
inna	taaneqareersoq taaqqitaq	qanna	kujatitsinni ungasissumi, inimi, silami
kanna	atsinnerusumi qanittumi	sanna	avatitsinni, kititsinni ungasissumi
kinnga	kujatitsinni qanittumi	una	qanittumi
manna	najugaq	kina, suna	apersuiniutit

Uparuartorniutit kingulleqqiutaat

Kingulleqqiutit ikkukkaanni oqaaseeqqani taanerit kingulliit ilaat allanngortarput. Sorliit?

sumiiffilerut	atortulerut	piffilerut	aallarfilerut	aqqutilerut	assilerut
-ni	-innga	-unnga	-annga	-uuna	-tut

Uparuarniutip taggit nassuiaaffini pissusilersoqatigisarpaa: Inuup sassuma qiviarpaa.

① Uparuartorniutit atuakkami

Immikkortoq 'Maasi angerlarpoq' annikitsunnguakkuutaarlugu suleqatigiinnut agguaanneqassaaq.

- Immikkoortumi pisassinni oqaatsit uparuartorniutit ujarsigit. Nalulikkasi ilinniartitsisumut apequtigisigit.
- Nassaasi suuppat? Kingulleqqiuteqarpat?
- Uparuartorniutit nassaasi oqaaseqatigiit pikkunarninngorlugit allanngortittarsigit.
- Immikkoortumi pisassinni oqaaseqatigiit ilaat uparuartorniuteqanngitsut uparuartorniutilersorsigit.
- Suliasi atuaqatigiinnut saqqummiussigit. Siunnersuutisi eqqartortissigit.

② Uparuartorniutit allat allakkit:

Angalaarneq

Qupp. 46-48

① Akisassat

1. Uani immikkoortumi kikkut pineqarpat?
2. Suniartunuku?
3. Angalaartut suut oqallisigivaat?
4. Maasip akkaa sumi kunisseqqaarsimava? Maasimi? Mikimi?

② Taallaasat

1. Atuakkami inuttat aqvisa naqinneri atorlugit taallioritsi; soorlu:

Ammaaliannguaq	Juullimi	Egaluit
Nanorsuarmik	Erinarsuutit	Ruuanik
Nassaanguarami	Nalunagit	Ilallugit
Annilaangajaannarsimavoq	Silatangiaalluarnarpoq	Kukkarnarnerunngillat

2. Kusanartumik allaqqissaariarlugit iikkamut nivinngaassorsigit.

③ Oqaatsinik ujarlerneq

1. Oqaatsit asannileqqaarnermut tunngassuteqarsinnaasut qassit nassaarisinnaavigit?
Sanimut (saamimmiit talerpimmut) aamma ammut (qulaaniit ammut) ujarlissaatit.

E	Q	E	Q	I	G	G	O	R	A	A	R	S	U	K
Q	I	K	U	N	I	K	A	A	P	A	R	T	A	U
I	V	U	I	E	G	T	A	L	I	P	P	A	S	S
L	I	M	A	Q	G	A	A	K	N	P	A	S	A	E
L	A	A	N	U	E	R	I	A	N	I	S	I	N	R
U	R	K	A	N	E	R	S	N	E	L	I	O	A	N
G	U	I	Q	A	Q	A	E	N	Q	L	U	Q	Q	E
U	K	I	A	Q	A	Q	Q	A	Q	I	K	I	A	Q

2. Asannileqqaarnermut tunngassutillit oqaatsit allat allattarfissuarmut allattorsigit.
3. Oqaatsinik nammineq qulaanitut allattueriallutit ilatit ujarlertikkit.

Oqaasilerineq

Taggit taasiinnarniut imlt. allamoort

Taasiinnarniut tassaavoq oqaaseq taaginnavillugu taasaq - ataasersiut qasseersiulluunniit.

Assersuut: akkaa, aquuteralak- aquuteralaat, ukioq - ukiut, ulloq - ullut, arnaq - arnat

Allamoort tassaavoq oqaaseq oqaatsimut allamut sangutitsisoq (susalik imlt. piginnittoq)

Assersuutit:

a) Allamoort (piginnittorsiut, susaatsoq): “Maasip akkaa ... iserpoq”

x

o

Kina pineqarpaluppa?

b) Allamoort (susalik): “... Maasip Miki sianerfigaa.”

x

Δ

o

Kina pineqarpaluppa?

① Taggisit atuakkamiittut taasiinnarniutit imlt. allamoortit ujarlugit:

Immikkoortoq “Angalaneq” suleqatigiinnut agguarneqassaaq.

1. Oqaaseqatigiit nassaarfisi allattaavissinnut allassigit.
2. x, Δ, o oqaatsit ataannut tulluurtumik ikkussorsigit.
3. Allamoortit ataasigut titarsigit.
4. Taasiinnarniutit ilaat oqaatsinik allamoortinik ilallugit assersuusioritsi, soorlu: “Akkaa akivoq” imaalillugu: *Mikip akkaa akivoq*.
5. Suliasi atuaqatagiinnut saqqummiussigit.

② Susoq aamma susaq ersinngitsut

Oqaaseqatigiit siuliani allattukkasi tulleriiaarlugit suleqatigiillusi uterfigeqqissigik:

1. Susoq minillugu atuarsiuk.
2. Susaq minillugu atuarsiuk.
3. Susoq aamma susaq minillugit atuarsiuk.

} Ukunani oqaluut mininneqarsinnaava?

③ Oqaatsinik pingasunik nikitsiterineq

1. Taggisit marluk aamma oqaluut allakkit. Qiukkit.
2. Oqaatsit piumasannik tulleriinnilerlugit inissikkit.
3. Taggisit arlaat allamoortinngortiguk, oqaluuttulluurtumik naanileruk. Allattaavinnut allakkit.
4. Oqaaseqatigiiliatit tusarnerpat?
5. Oqaatsit nikisittarlugit allanik oqaaseqatigiiliorit.

Assersuut:

Miki	Maasi	oqaluppoq
------	-------	-----------

- a) Mikip Maasi oqaluuppa
- b) Mikip Maasia oqaluppoq
- c) Mikikkut Maasi oqaluppaat

Najakasik

Qupp. 49-53

① Tulleriarineq

Oqaatsit ataasiakkaat atorlugit immikkoortumi pisut tulleriarakkat.

1 _____ 3 _____ 5 _____
 2 _____ 4 _____ 6 _____

② Apeqqutit

Immikkoortoq apeqqusiorfigiuk.

Uku atorluarniassavatit:

Kina	Qanga	Qanoq	Soq	Sumi	Suna
------	-------	-------	-----	------	------

Apeqqutit suleqatigiikkaarlusi eqqartoriarlugit atuaqatigiinnut akitissigit.

③ Eqikkaaneq

1. Arfininngornikkut klubbimi qitittoqarnerani susoqarnerasoq naatsumik allaasariuk.
2. Monap oqaasii eqikkakkit.

④ Akerleriit

1. Oqaatsit akerlii allattaavinni allattukkit. Oqaatsit immikkoortumi nassaarisinnaavatit.

Aappariinneq

Angutaatigiinneq

Isertukujunneq

Aliasunneq

Annunneq

Kissarullerineq

Aneerneq

Ilassineq

Soqutitiginninneq

2. Oqaatsit allatatit atorlugit asanninneq pillugu naatsuaqqamik oqaluttualiorit.

⑤ "Oqaatsit toqqortat" Naqinnerit atorlugit oqaatsinik allattuigit.

A S A N N I K K A L U A R N A R M I O Q

⑥ Naaneraniit nangitsineq

1. Atuagaq nammineq nanginnileruk. Pappiala A4 ataaseq imlt. marluk atukkit. Allatat atuaqatinnut misissortieriarlugu allaqqissaarlugulu ilinniartitsisunnut tunniutissavat.
2. Atuaqatigiit ilaasa atuakkamut nangissutaat naatsumik isiginnaartitsissusiarisiuk.

Oqaasilerineq

① Taggisit immikkut ittut:

- Kinaassusersiuteqarpoq,
- ataasersiutaalluni allamoortutip naggataa **-p** atortanngilaa,
- kingulleqqiuteqarsinnaavoq.
- ataasersiutaallutik ukuupput:
Uanga, illit, nammineq, immi(+),
kisi(+), tamar(+)
(+) = kingulleqqiut

Taggisit kinaassusersiutaat:

	Taasiinnarniut		Allamoortut	
	ataasersiut	qasseersiut	ataasersiut	qasseersiut
Uanga	-ga	-akka	-ma	-ma
Uagut	-put	-vut	-tta	-tta
Illit	-t	-tit	-vit	-vit
Ilissi	-rsi	-si	-ssi	-ssi
Uuma	-aa	-ai	-aata	-aasa
Ukua	-aat	aat	-aata	-aasa
Nammineq	-ni	-ni	-mi	-mi
Namminneq	-rtik	-tik	-mik	-mik

- Kinaassusersiutit 4-t tamarmik kiisalu atuagaq suleqatigiinnut agguanneqassapput.
- Kinaassusersiut suleqatigiit pisartik malillugu oqaluutit taggisillu kinaassusersiutaat atuakkamiittut allanngortitissavaat.

② Oqaseqatigiit

Pappialat A4-t tallimannngorlugit ammut killorneqassapput. Atuartut marlukkaartut pappialamik ataatsimik tunineqassapput.

- Oqaatsit arlallit atorlugit pappialamut oqaseqatigiilioritsi. Atuakkamit issuaasinnaavusi.
- Oqaseqatigiit misissukkit: Oqaatsit suneri ataannut allattukkit. Soorlu:

Maasip	illuminnut	angerlarami	Nivi	assut	eqqarsaatiguarpa.
x (-p)	tikiffilerut	0 (minneq pisimasorsiu)	Δ	oqaaseeraq	0 (anneq oqaluinnarniut, uuma)

- Oqaatsit oqaseqatigiinnit avissaarlugit qiortakkit. Suleqatigiinnut allanut tunniutikkit.
- Allat oqaasiutaat tulleriarlugit oqaseqatigiilioqattaarit. Inernerit allattaavinnut allakkit.

③ Kittoraateeraq

Atuakkami - atuakkanilu allani - takussaasarpog oqaatsit kittoraateeraqartartut.

Ass.: qupp. 53 titarnertaaq siullermi titarneq siulleq "ullaa-tungaa". Kittoraateerallit tassaasarpog oqaatsit marluk oqaatigineqarnerminni imminnut atalluinnartut.

- Atuagaq tamaat immikkoortukkaarlugu suleqatigiinnut agguarsiuk.
- Oqaatsit kittoraateerallit ujarsigit. Aamma "Oqaatsit"-ni oqaatsinik kittoraateeralinnik ujarleritsi.
- Nassaasi pappialarujussuarmut allattorsigit. Ikkamullu nivinnngarsiuk.

Oqaasilerineq

Pinnguaat

➔									↓
	<p>Oqaatsit ikloissegassat: Oqaluutit arnerit 6-it, Oqaluutit minnerit 6-it Arif: Nivi, Sikkersaq, Maasi, Miki Taggisit 6-it (taasinmarniutit, allamoorutit, qasseersiutit, ataasersiutit) Taggisaasat 4 (naaneri) Uggututit 3-t (naaneri) Kingulleqqiutit naaneri (ilisarnaataat) 6-it Oqaaseqqat 3-t</p> <p>Malltarisassat: Pinnguaqatigiit: atuartut 3-5 Atortut: Immeraat, inuttat, allattaaviit Pinnguaat A3-mut allisinneqassaaq 1. Immeraat ingerlanneqassaaq seqineq malillugu. Amerlanernik isitalimnik makitsisoq aalfartissaaq. 2. Oqaatsit uniffigisat periartup allattaavimminut allassavat. 3. Misileqqaarnermi ataasiannarluni kaajallanneqassaaq. Sungjukkaanni ingerlatiinnarlugu pingasoriarlugu kaajallanneqassaaq. 4. Oqaatsit oqaasilerutillu allattukkat katiterlugit pinnguaartut immikkut aaqisukkanik oqaaseqatigiit oqattaaseapput. Oqaatsit atoqqinneqarsinnaapput, kisianni oqaaseqatigiit assileqqinneqarsinnaangillat. Oqaaseqatigiit eqqortuussapput. 5. Oqaaseqatigiit = 5 point, oqaaseq = 1 point. 6. Amerlanernik pointinnattoq ajugaassaaq.</p> <p>Pertarfissat: 1. Iligiiaarluni pinnguaarneq. 2. Oqaaseqatigiit omeq piffissalerlugu. 3. Oqaatsit ataasiannarlugit atorlugit. 4. Oqaatsinik katerstineq piffissalerlugu. 5. Kisitsisit arlaat makikkaanni utertarluni.</p> <p>Oqaaseqatigiit atasiakkaat allattarfissuakkut ataatsimut sammineqarsinnaapput.</p>								
Aallarfik									←

Atuakkamik misissueqqissaarneq

Klassimi sammisassat ilinniartitsisup siumut piareersarsimasassai.

Ilisimasassarsiorfissaq: "Ilinniartitsisumiit ilinniartitsisumut" - Kalaallisut kopimappe,

Pilersuiffik - Atuakkamik misissueqqissaarneq 10-12 kl.

Apeqqutit atuakkami paasinialugit tunngavilersukkamik akiniarneqartassapput.

1. Atuakkap imaata paasiniernera

1. Eqikkaaneq
2. Atuakkap suunera
3. Sammisaaq, ilusaa, qulequtaa
4. Avatangiisit
5. Inuttat
6. Allattoq, oqariartuut, saqqummeeriaaseq, inuit saaffigisat
7. Atuakkiortoq, allattoq

2. Atuakkap sanna

1. Tullerriiaarnera, aaqqissuunera
2. Allattup inissisimanagera, isiginninnera
3. Oqaatsit
4. Oqariartaatsit
5. Assingutitsinerit

3. Allamut sanilliussineq

1. Sammisimasanut
2. Atuakkiortut pillugit
3. Filmit videullu takusimasat
4. Ukiup ingerlanerani sammisat

4. Nammineq isummerneq

Sammissat qanoq illit nammineq isumaqarfigaajuk?

Atuagaq sammillugu allattariarsorneq

Klassimi sammisassat ilinniartitsisup siumut piareersarsimasassai.

Isumassarsiorfissaq: "Ilinniartitsisumiit ilinniartitsisumut" - Kalaallisut kopimappe, Pilersuiffik - 10.-12. klassini allattariarsorneq.

Allattarissat:	Qupperneq
Oqaaserpassuit	4
Qassutaasat	5
Naalisaaneq	12
Eqikkaaneq	13
Saqqummiineq	20
Taalliorneq	22
Allakkanik allanneq	27
Atuartartut apeqqutaat	31
Collage, planche, plakat	37

Atuakkamut tunngatillugu sammisassat oqallisigisassallu

- * Ikinngutiginneq qanoq isumaqarpa?
- * Atuakkami inuttaasut titartarlugit allaaserisigit.
- * Atuakkanik atorniartarfimmi atuakkanik asannileqqaarnermut tunngasunik atorni-
arit ilannullu saqqummiullugit.
- * Sukisaarsaatit (sunngiffinni soqutigalugit sammisartakkat) allaaserineqassapput
assitalersukkanik titartagartalersukkanilluunniit.